

الف

چکیده پژوهش:

پژوهش حاضر با استفاده از روش پیمایشی به ارزیابی نشریات ادواری لاتین موجود در کتابخانه های تحت پوشش دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی - درمانی شهید صدوقی، مربوط به نه ماهه اول سال ۱۹۹۷ میلادی پرداخته و در این راستا از روش عینی تحلیل هزینه سودمندی، همراه با یک روش ذهنی، تعیین ضرورت وجود نشریات در مجموعه از نظر اعضای هیأت علمی شاغل در دانشگاه سود جسته است.

جامعه آماری پژوهش را ۱۳۳ عنوان از نشریات ادواری لاتین موجود در ۹ کتابخانه تحت پوشش دانشگاه، به همراه ۱۷۰ نفر از اعضای هیأت علمی شاغل در نیمسال دوم سال تحصیلی ۷۶-۷۷ شکل می دهند. داده های مربوط به تعداد دفعات استفاده با الصاق لیستهای کنترل میزان مطالعه و فتوکپی بر جلد نشریات برای یک دوره سه ماهه جمع آوری شد و هزینه اشتراک نشریات با بررسی قیمت پیش فاکتورهای مربوطه استخراج گردید. همچنین داده های مربوط به بررسی درجه ضرورت نشریات با توزیع پرسشنامه های مجزا بین اعضای هیأت علمی شاغل در گروههای آموزشی دانشگاه، گردآوری شده است.

نتایج پژوهش نشان می دهد که از تمامی نشریات مورد بررسی در مجموع ۵۲۴ بار، یا به بیان دیگر از هر نشریه بطور متوسط ۳/۹ بار استفاده صورت گرفته است. بطور کلی ۷۰/۶ درصد از عناوین موجود در مجموعه مورد استفاده قرار گرفته و ۲۹/۴ درصد از عناوین حتی یکبار هم مورد استفاده قرار نگرفته اند. بررسیهای آماری نشان می دهد که ۵۶ عنوان نشریه ۸۴/۱۶ درصد مراجعه را به خود اختصاص داده است. عناوین مزبور در زمره نشریات پر استفاده پژوهش جای گرفته اند که میانگین قیمت هر بار مراجعه به آنها ۱۱/۱ دلار بوده است. متوسط دفعات استفاده از نشریات در دو موضوع ارولوژی و اعصاب بیش از سایر موضوعات بوده و نشریات این دو موضوع در مقایسه با سایر موضوعات سودمندی بیشتری را نشان داده اند. هزینه هر بار استفاده از این نشریات ۵/۶ دلار بوده و این در حالیست که کتابخانه به ازاء هر بار استفاده از نشریات موضوعات بیهوشی، رادیولوژی، بهداشت، علوم پایه، گوش و حلق و بینی، پوست و عفونی هزینه ای بیش از ۴۰ دلار متقبل شده است.

از دیگر یافته های پژوهش اینکه، از مجموع ۱۲۷ عنوان نشریه ارزیابی شده توسط اعضای هیأت علمی دانشگاه، وجود ۴۹ عنوان نشریه در مجموعه کاملاً ضروری، ۷۲ عنوان ضروری و تنها ۶ عنوان تا حدی

ب

ضروری دانسته شده است. همچنین مقدار ضریب همبستگی اسپیرمن بمنظور تصمیم گیری در مورد تأیید یا رد فرضیه پژوهش، مبنی بر اینکه "بین نظرات اعضای هیأت علمی در مورد ضرورت وجود نشریات در مجموعه و تعداد دفعات استفاده از آنها ارتباط خطی وجود ندارد" محاسبه ($\rho = 0.17$) و فرضیه مطرح شده تأیید گردید.

بطور کلی از یافته های پژوهش چنین استنباط می شود که مجموعه موجود از کیفیت قابل قبولی برخوردار است، اما برای رسیدن به کمال مطلوب بهتر آنست که نشریات ضروری و تا حدی ضروری را که در طی دوران پژوهش نیز بدون استفاده یا کم استفاده بوده اند، از مجموعه خارج و بجای آنها عناوین پیشنهاد شده بوسیله اعضای هیأت علمی را جایگزین نمود.